

Sygn. akt **XXVII Ca 2282/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Aleksandra Łączyńska - Mendakiewicz
-----------------	--

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2016 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **L. M. i R. M.**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w W.

z dnia 9 września 2015 r., sygn. akt II C1039/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz L. M. i R. M. kwoty po 1 671,20 zł (jeden tysiąc sześćset siedemdziesiąt jeden złotych 20/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 22 października 2014 r. do dnia zapłaty oraz kwoty po 630 zł (sześćset trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz L. M. i R. M. kwoty po 330 zł (trzysta trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania w instancji odwoławczej.

SSO Aleksandra Łączyńska - Mendakiewicz

Sygn. akt XXVII Ca 2282/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 grudnia 2014 r. (data stempla pocztowego) R. M. i L. M. wnieśli o zasądzenie od (...) S.A. w W. kwoty 3 342,40 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22 października 2014 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew z dnia 30 kwietnia 2015 r. (data stempla pocztowego) pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie kosztów postępowania.

Wyrokiem z dnia 9 września 2015 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W. oddalił powództwo w całości oraz zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Od powyższego orzeczenia powodowie wnieśli apelację zaskarżając je w całości oraz zarzucając naruszenie:

1. art. 358 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, iż waluta Euro została zastrzeżona do wypłaty odszkodowania dochodzonego w niniejszym postępowaniu i że niniejszy przepis znajduje zastosowanie do roszczeń objętych Rozporządzenia (WE) nr 261/2004;

2. art. 7 ust. 1 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, iż wypłata odszkodowania na podstawie Rozporządzenia nastąpić może wyłącznie w walucie euro, mimo braku takiego zastrzeżenia w treści Rozporządzenia, pomimo istnienia upoważnienia pasażera do wyboru formy wypłaty między innymi w bonach, oraz pomimo konieczności elastycznego interpretowania Rozporządzenia jakie wynika z jego Preambuły oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości w podobnych sprawach.

Wskazując na powyższe zarzuty powodowie wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kwoty po 1671,20 zł na osobę, łącznie 3 342,40 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 października 2014 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu według norm przepisanych za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powodów zasługiwała na uwzględnienie w całości.

Sąd Rejonowy oddalił powództwo wskazując przede wszystkim, że roszczenie odszkodowania było dochodzone na podstawie rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów i zostało określone w walucie polskiej, mimo iż ww. akt prawny określa wysokość odszkodowania za opóźniony lot w Euro. W ocenie Sądu pierwszej instancji powodowie nie byli uprawnieni do wyboru waluty, w jakiej dochodzili żądania, bowiem uprawnienia takiego nie daje mu art. 358 k.c., a tym samym powództwo podlegało oddaleniu zważywszy na przepis art. 321 k.p.c.

Sąd Okręgowy nie podziela powyższego stanowiska z poniższych względów:

Po pierwsze, argumentacja Sądu Rejonowego wywiedziona została, na błędnym, w ocenie Sądu Okręgowego, odniesieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r. (sygn. akt III CSK 273/11) do stanu faktycznego niniejszej sprawy.

Wskazany wyrok Sądu Najwyższego odnosi się do stosowania art. 358 § 2 k.c. po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 23 października 2008 r. o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz ustawy - Prawo dewizowe w zakresie przysługiwania wierzycielowi uprawnienia do wyboru waluty, w której świadczenie ma być spełnione, w wypadku zwłoki dłużnika w jego spełnieniu. W wymienionym orzeczeniu Sądu Najwyższego wskazane zostało, iż art. 358 k.c. ma na celu ochronę praw dłużnika w zakresie wyboru waluty, w jakiej spełni **umowne świadczenie** określone w walucie obcej. Dotyczy to jednak świadczenia spełnianego w ramach **wykonania** wzajemnego zobowiązania **zastrzeżonego w umowie** w walucie obcej, nie zaś na wypadek niewykonania bądź nieprawidłowego wykonania umowy, a zatem roszczenia powstałego już po wykonaniu umowy wzajemnej, a ponadto uregulowanej w akcie prawnym, jakim jest rozporządzenie (WE) nr 261/2004.

Podkreślić należy, iż w okolicznościach niniejszej sprawy, wobec uregulowania wysokości należnego odszkodowania z tytułu odwołanego bądź opóźnionego lotu w akcie prawa wspólnotowego, żadna ze stron nie miała wpływ na wybór waluty, w jakiej uregulowano spełnienie tego świadczenia.

Nie sposób przyjąć, aby świadczenie to, mające odnosić się do obywateli wszystkich państw członkowskich, a zatem również tych niebędących w tzw. strefie Euro, miało stanowić zastrzeżenie spełnienia świadczenia w walucie obcej w rozumieniu art. 358 § 1 k.c.

Wskazany przepis określa bowiem w ust. 1, że w przypadku odwołania lotu, pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości 400 Euro dla wszystkich lotów wewnątrzspółnotowych dłuższych niż 1 500 kilometrów i wszystkich innych lotów o długości od 1 500 do 3 500 kilometrów.

Takie sformułowanie, stanowi w ocenie Sądu Okręgowego jedynie wskazanie wysokości nominalnej należnego zryczałtowanego odszkodowania z tytułu odwołanego bądź opóźnionego lotu. Mając na uwadze wykładnię celowościową, określenie kwoty odszkodowania w Euro, w walucie obowiązującej w ramach Unii Europejskiej, od organu której ten akt pochodzi, jest przejawem ujednoczenia praw pasażerów niezależnie od miejsca dochodzenia oraz czy państwo, w którym odszkodowania dochodzą, jest członkiem Unii Gospodarczej i Walutowej, tak, aby pasażerowie w stosunku, do których Rozporządzenie znajduje zastosowanie mogli liczyć na równoważnościową kwotowo rekompensatę, bez znaczenia w jakiej walucie dochodzą odszkodowania.

Za przyjęciem wykładni celowościowej wobec Rozporządzenia 261/2004 opowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny wskazując, iż przyznanie pierwszeństwa wykładni gramatycznej prowadziło by do uniemożliwienia pasażerom dochodzenia odszkodowania w przypadku powstania opóźnienia, nawet gdyby było ono wielogodzinne (vide: wyrok NSA z dnia 27 marca 2014 r., sygn. akt I OSK 1971/12). W innym orzeczeniu Naczelny Sąd Administracyjny podkreśla, iż wykładnia prawa wspólnotowego winna być dokonywana w granicach uznania sądu tak, aby osiągnąć **rezultat określony w akcie prawa wspólnotowego**, nawet gdyby prowadziło to do zastąpienia normy krajowej normą prawa wspólnotowego (vide: wyrok NSA z dn. 5 lutego 2009 r., sygn. akt I FSK 1880/07).

W art. 7 ust. 3 rozporządzenia 261/2004 wskazano, iż świadczenie określone w ust. 1 co do zasady wypłacane jest w gotówce, elektronicznym przelewem bankowym, przekazem bankowymi lub czekami bankowymi, ale za pisemną zgodą pasażera, może być wypłacone również w bonach podróży i/lub w formie innych usług.

Niewątpliwie, z treści powyższej regulacji, wynika, iż jej celem jest umożliwienie pasażerowi otrzymania rekompensaty za opóźnienie bądź odwołanie wykupionego lotu, **w dowolnie** wybranej formie, w tym również poprzez otrzymanie sumy pieniężnej stanowiącej równoważność kwoty odszkodowania w wybranej przez pasażera walucie.

Biorąc zatem pod uwagę, iż przepis art. 7 ust. 1 rozporządzenia 261/2004 nie zastrzega rodzaju waluty, w jakiej świadczenie odszkodowawcze musi być spełnione oraz, że pozwana nie wyraziła woli skorzystania z uprawnienia do świadczenia przemiennej, jakie wynika z art. 358 § 1 k.c., możliwe jest określenie należnego stronie powodowej świadczenia także w walucie polskiej, przy **odpowiednim** zastosowaniu regulacji art. 358 § 2 k.c. Brak jest bowiem regulacji w omawianym rozporządzeniu co do wyboru kursu waluty, według którego ma nastąpić przewalutowanie należnego odszkodowania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż brak było podstaw do oddalenia powództwa, z uwagi na oznaczenie przez powoda kwoty odszkodowania w walucie innej niż wynika to z art. 7 ust. 1 rozporządzenia 261/2004.

Z kolei, wobec przyznania przez pozwaną w odpowiedzi na pozew, że zaszła okoliczność uzasadniająca wypłatę odszkodowania na podstawie art. 7 rozporządzenia 261/2004, Sąd Okręgowy uznał za zasadne uwzględnienie powództwa w całości. W konsekwencji koniecznym stało się dokonanie zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez zasądzenie na rzecz powodów kwot po 1 671,20 zł stanowiącej równoważność 400 euro.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia o odsetkach stanowi art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Termin spełnienia świadczenia głównego określany jest zgodnie z art. 455 k.c. Dłużnik opóźnia się z wykonaniem zobowiązania, gdy nie spełnia świadczenia w terminie oznaczonym lub wynikającym z właściwości zobowiązania, a w przypadku gdy termin nie został w taki sposób oznaczony, jeśli nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu

dłużnika do wykonania. Świadczenie główne staje się więc wymagalne z chwilą upływu terminu lub niezwłocznie po wezwaniu ze strony wierzyciela.

Zgodnie z dyspozycją art. 5 ust. 3 oraz art. 7 Rozporządzenia 261/2004, obsługujący przewoźnik lotniczy jest zobowiązany do wypłacenia odszkodowania pasażerom, chyba że odwołanie lub opóźnienie lotu jest spowodowane zaistnieniem wyjątkowych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. W dniu 17 sierpnia 2013 r. doszło do opóźnienia lotu, za który pozwany ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą. Spełnienie świadczenia powinno nastąpić niezwłocznie po zaistnieniu zdarzenia, a zatem żądanie przez powodów odsetek ustawowych od dnia 22 października 2013 r. – 14 dni po wezwaniu pozwanej od zapłaty - jest uzasadnione.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. oraz art. 7 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 i art. 481 § 1 k.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania w obu instancjach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy określoną w art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Koszty postępowania pierwszoinstancyjnego obejmowały opłatę od pozwu (30 zł) oraz wynagrodzenie, którego wysokość ustalono w oparciu o przepis § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radcy prawnego oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (600 zł).

Z kolei, w postępowaniu apelacyjnym koszty obejmowały opłatę od apelacji (30 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika, którego wysokość ustalono w oparciu o przepis § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia (300 zł).

SSO Aleksandra Łączyńska - Mendakiewicz